

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 334/2013-35

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 5. novembra 2013 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha a zo sudcov Sergeja Kohuta a Lajosa Mészároša prerokoval prijatú sťažnosť Ing. F. B., K., zastúpeného advokátkou JUDr. P. R., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Komárno v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 143/2004 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Ing. F. B. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Komárno v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 143/2004 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Komárno v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 143/2004 p r i k a z u j e ďalej konať bez zbytočných prietahov.

3. Ing. F. B. priznáva finančné zadostučinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré je Okresný súd Komárno povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Komárno je povinný uhradiť Ing. F. B. trovy konania v sume 275,94 € (slovom dvestosedemdesiatpäť eur a deväťdesiatštyri centov) na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. P. R., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) prijal uznesením č. k. II. ÚS 334/2013-14 z 19. júna 2013 na ďalšie konanie sťažnosť Ing. F. B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Komárno (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 143/2004.

Sťažovateľ uviedol, že „Na Okresný súd v Komárne bola podaná obžaloba č. Pv 1224/02, podľa ktorej som sa mal dopustiť trestného činu vydierania podľa § 235 ods. 1, ods. 2 písm. b/, písm. d/ Trestného zákona... Vec je pojednávaná na Okresnom súde v Komárne pod spisovou značkou 3 T 143/04 a do dnešného dňa nie je skončená.

Som presvedčený, že v danom prípade ide zo strany Okresného súdu Komárno o závažné prietahy v konaní. Zbytočné prietahy v tomto konaní naznačuje najmä neprimeraná dĺžka tohto konania...

Rovnako presvedčený, že obžaloba Okresnej prokuratúry v K. je nedôvodná, čomu nasvedčuje doposiaľ prevedené trestné konanie, ktoré však nie je mojou vinou skončené a nie je dlhodobo odstránený stav právnej neistoty založenej už podanou obžalobou.

Zbytočnými prietiahmi v konaní a nečinnosťou Okresného súdu Komárno sa takto neprimerane oddialilo i právoplatné skončenie veci...

Okresný súd v Komárne len formálne urgoval, aj to len v neprimerane dlhých časových odstupoch vyhotovenie znaleckého posudku na základe dvoch uznesení o pribratí Ústavu súdneho lekárstva LF UK v B. a LF Univerzity P. J. Šafárika v K., čo považujem za evidentné prietahy v konaní, keďže napokon ani jeden z nich posudok nevyhotovil. Napokon bolo potrebné ustanoviť iného znalca. K tomuto však došlo až 12. 8. 2010.

... vo veci som sa obrátil na predsedu Okresného súdu v Komárne, ktorý mi v prípise z 31. 1. 2013 okrem iného oznámil, že vec je súčasnej dobe v štádiu štúdia spisu, bude vytýčený vo veľmi krátkej dobe termín hlavného pojednávania, aby došlo k čo najskoršiemu rozhodnutiu o obžalobe, ktorú podala Okresná prokuratúra K. a tak nedochádzalo k ďalším zbytočným prietahom v predmetnej trestnej veci. Okresný súd v Komárne teda sám v tomto prípise uznal existenciu prietahov v tomto konaní...

V danom prípade existuje príčinná súvislosť medzi zbytočnými prietiahmi v konaní, ktoré mi spôsobili nemajetkovú ujmu a preto požadujem vo veci i finančné zadosťučinenie vo výške 20.000,- Eur.

Požadovanú náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch odôvodňujem dĺžkou trestného konania vedeného voči mojej osobe, ako i úkonmi, ktoré nesmerujú k právoplatnému ukončeniu veci. Sťažovateľ sa nachádza už desať rokov v stave veľkej právnej neistoty, čo je zvýraznené i tým, že sa stará o svoju matku (starobnú dôchodkyňu), v podstate si nemohol vytvoriť žiadny pevný partnerský zväzok a vzhľadom na prietahové a liknavé konanie súdu, nevie ani predpokladať výsledok súdneho rozhodnutia.“

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo Ing. F. B. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, postupom Okresného súdu Komárno v konaní vedenom pod spis. zn. 3T/143/2004 porušené bolo.

2. Okresnému súdu v Komárne prikazuje vo veci vedenej pod sp zn. 3T/143/2004 konať bez zbytočných prietahov.

3. Ing. F. B. priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 20.000.- Eur..., ktoré je Okresný súd Komárne povinný tomuto vyplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Ing. F. B. sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia, ktoré je Okresný súd v Komárne povinný tomuto vyplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedom Mgr. Ľ. M., listom sp. zn. Spr 427/13 z 28. augusta 2013 a právna zástupkyňa sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu zo 16. septembra 2013.

Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení okrem chronológie úkonov vykonaných súdom v namietanom konaní uviedol:

«S tvrdeniami sťažovateľa, ktorý namieta prietahy v konaní a „liknavý“ postup súdu v predmetnej trestnej veci nie je možné súhlasiť. Po preštudovaní spisového materiálu sp. zn. 3T/143/2004 a vyjadrenia zákonných sudcov, som dospel k záveru, že nejde o jednoduchú vec. V prípade, ak by išlo o jednoduchú vec potom od podania obžaloby 6. 10. 2004 po vykonaní rozsiahleho dokazovania, by bol zrejme odvolací súd, súdom prvého stupňa vyhlásený rozsudok, potvrdil a nie zrušil a prikázal mu vykonať ešte rozsiahlejšie znalecké dokazovanie.

Predmetná trestná vec je podľa môjho názoru skutkovo oveľa zložitejšia, ako sa to zdá na prvý pohľad tak, ako to zjednodušuje sťažovateľ. Počas dokazovania bolo a aj naďalej je potrebné náležite zistiť skutkový stav veci s osobitnou pozornosťou na závery a výsledky doposiaľ vykonaného znaleckého dokazovania. V tomto smere zrejme absentovala perfektná práca orgánov činných v trestnom konaní v štádiu prípravného konania a preto túto prácu musel a musí odstraňovať súd. Rozličnosť záverov znalcov MUDr. K. a MUDr. K. vyvolalo takú spornú dôkaznú situáciu, pre odstránenie spornosti ktorej bolo potrebné pribrať znalecký ústav, v danom prípade znaleckú organizáciu. Spoukazom na ustanovenie § 110 ods. 1 Trestného poriadku v znení účinnom do 1. 1. 2006 je potrebné uviesť, že v trestnom konaní vo výnimočných, obzvlášť obťažných prípadoch vyžadujúcich osobitné vedecké posúdenie môže orgán činný v trestnom konaní rozhodnúť

o pribratí štátneho orgánu alebo ústavu na podanie posudku alebo na preskúmanie posudku podaného znalcom. Nakoľko takáto situácia nastala a súd prvého stupňa bol viazaný názorom odvolacieho súdu, došlo vlastne k odstraňovaniu väd prípravného konania, v rámci konania na súde, čo zabralo značný časový priestor, ktorý sa predlžoval ešte aj pre objektívne okolnosti t. j. zmenou zákonného sudcu.

Okresný súd Komárno patrí z hľadiska nápadu vecí na jedného sudcu už dlhšiu dobu medzi preťažené sudy. Sudca Š. N. skutočne ukončil svoju aktívnu sudcovskú činnosť ku koncu roku 2010 a predmetná trestná vec bola Dodatkom č. 8 Rozvrhu práce Okresného súdu Komárno na rok 2010 zo dňa 5. 10. 2010 pridelená sudcovi JUDr. D. K. spolu s ďalšími prerozdeľovanými trestnými vecami. Následne v roku 2013, Dodatkom č. 2 Rozvrhu práce Okresného súdu Komárno na rok 2013 zo dňa 16. 1. 2013 s poukazom na ustanovenie § 51 ods. 4 písm. c) zákona č. 757/2004 o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako aj pravidlo 17) Rozvrhu práce Okresného súdu Komárno na rok 2013, v dôsledku výrazného rozdielu v pracovnom zaťažení sudcu JUDr. D. K. boli prerozdelené trestné veci uvedené v prílohe č. 1 a v prílohe č. 2 tohto dodatku a to náhodným výberom prostredníctvom generátora elektronickej podateľne sudcom JUDr. M. I., JUDr. T. Š. a JUDr. E. J. Po vykonaní tohto úkonu (prerozdelenia trestných vecí náhodným výberom) spis Okresného súdu Komárno sp. zn. 3 T 143/04 bol generátorom elektronickej podateľne skutočne pridelený zákonnému sudcovi JUDr. T. Š. spolu aj s ďalšími prerozdeľovanými trestnými vecami. Tieto objektívne skutočnosti nesporne taktiež prispeli k tomu, že vec ešte nie je právoplatne skončená, ale ide o také skutočnosti, ktoré sú nepredvídateľnými okolnosťami a žiaden zákonný sudca za ne nemôže byť žiadne následky. Naďalej som toho názoru, že všetci sudcovia, ktorí v predmetnej trestnej veci konali a konajú nevytvárajú priestor pre zbytočné prieťahy v konaní. Úkony, ktoré boli v tejto veci Okresným súdom Komárno vykonané a bližšie rozvedené, v tomto vyjadrení objektívne nespôsobili žiadne prieťahy, medzi jednotlivými úkonmi sú s poukazom na reálnu zaťaženosť sudcov a súdov akceptovateľné. Procesné postupy súdu vždy smerovali a smerujú ku skončeniu veci, pričom súd prejednával a prejednáva vec priebežne, plynule rešpektuje a dodržiava procesné zákonné ustanovenia Trestného poriadku, ktoré neumožňovali s pokračovaním trestného konania po zákonom

vynútených zmenách zákonných sudcov. Objektívne sú však aj príčiny dĺžky znaleckého dokazovania, pri danom stave vnútroštátnej legislatívy v tejto oblasti.

V neposlednom smere je však potrebné poukázať aj na správanie sa strán v konaní, ktoré taktiež procesnými prekážkami, žiadosťami o odročenie pojednávani... návrhmi na doplnenie dokazovania, námietkami voči dôkazným prostriedkom a pod. spôsobovali a spôsobujú, že doteraz nebolo možné právoplatne skončiť uvedenú trestnú vec. Zo strany sťažovateľa je však absurdné spájať neskončené trestné konanie s problémami nemožnosti vytvorenia si pevného partnerského vzťahu.»

Právna zástupkyňa sťažovateľa vo svojom stanovisku k uvedenému vyjadreniu predsedu okresného súdu k veci uviedla:

„Nesúhlasím ani so stanoviskom Okresného súdu v Komárne, keď tvrdí, že považuje za absurdné spájať neskončené trestné konania s problémami nemožnosti vytvorenia si partnerského vzťahu. Trestné konania vedené voči sťažovateľovi aj napriek prezumpcie neviny zasahuje do jeho súkromného života a to najmä v prípade takéhoto obvinenia z akého je obžalovaný sťažovateľ, pričom práve dĺžka tohto trestného konania u verejnosti (a teda i prípadných partneriek) vyvoláva pochybnosti v tom smere, či sťažovateľ je vskutku vinný alebo nie.“

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti, jej príloh, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného pod sp. zn. 3 T 143/2004:

- 6. októbra 2004 bola na okresnom súde podaná obžaloba proti sťažovateľovi (vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 3 T 143/04),
- 9. decembra 2004 sa uskutočnilo pojednávanie, sťažovateľ bol prítomný, pojednávanie bolo odročené na 3. február 2005,
- 10. decembra 2004 okresný súd pripojil rozvodový spis,
- 3. februára 2005 sa uskutočnilo pojednávanie, obžalovaný bol prítomný, bol vypočutý znalec MUDr. K., pojednávanie bolo odročené na 9. marec 2005,
- 9. marca 2005 bolo doručené podanie svedkyne B.,
- 9. marca 2005 sa uskutočnilo pojednávanie, sťažovateľ nebol prítomný, prítomní boli svedkovia, pojednávanie bolo odročené na 20. apríl 2005,
- 8. apríla 2015 obhajca sťažovateľa JUDr. S. doručil návrh na doplnenie dokazovania,
- 20. apríla 2005 sa uskutočnilo pojednávanie, sťažovateľ bol prítomný, bolo odročené na 25. máj 2005 s tým, že bude opäť predvolaný znalec MUDr. K.,
- 25. mája 2005 sa uskutočnilo pojednávanie, sťažovateľ bol prítomný, bolo odročené na 22. jún 2005 s tým, že na tento termín sa dostaví znalec MUDr. K., ktorému predseda senátu odovzdá opis znaleckého posudku vypracovaného MUDr. K.,
- 22. júna 2005 obhajca sťažovateľa ospravedlnil neúčast' na pojednávaní nariadenom na 22. jún 2005 a požiadal o odročenie pojednávania z dôvodu svojej práceneschopnosti,
- 8. septembra 2005 bol spísaný úradný záznam o tom, že jedna z prísediacich oznámila, že 14. septembra 2005 sa nemôže dostaviť na okresný súd,
- 13. septembra 2005 predseda senátu oznámil zmenu termínu pojednávania zo 14. septembra 2005 na 26. október 2005,
- 26. októbra 2005 sa uskutočnilo pojednávanie, sťažovateľ bol prítomný, nedostavil sa jeho obhajca, pojednávanie bolo odročené na 30. november 2005 s tým, že okrem obhajcu budú predvolaní aj znalci,
- 30. novembra 2005 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktoré sa bez ospravedlnenia nedostavili predvolaní znalci, obhajcovi bola uložená poriadková pokuta 2 000 Sk

za neúčast' na pojednávaní nariadenom na 26. október 2005, pojednávanie bolo odročené na 24. január 2006 s tým, že budú opäť predvolaní znalci,

- 6. decembra 2005 znalec MUDr. K. oznámil svoju korešpondenčnú adresu,

- 22. decembra 2005 bol spis predložený Krajskému súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o sťažnosti obhajcu, vec bola vedená pod sp. zn. 2 Tos 31/2005,

- 9. januára 2006 sa uskutočnilo neverejné zasadnutie senátu krajského súdu, ktorý uznesením sp. zn. 2 Tos 31/2005 rozhodol tak, že zamietol sťažnosť obhajcu ako nedôvodnú,

- 24. januára 2006 sa uskutočnilo pojednávanie, sťažovateľ aj obhajca boli prítomní, spis z krajského súdu nebol vrátený, preto bolo pojednávanie odročené na 28. február 2006,

- 26. januára 2006 bol spis doručený okresnému súdu,

- 28. februára 2006 sa uskutočnilo pojednávanie, sťažovateľ aj obhajca boli prítomní, bol vypočutý znalec MUDr. K., obhajca navrhol doplniť dokazovanie, pojednávanie bolo odročené na 11. apríl 2006 s tým, že znalec doplní znalecký posudok,

- 11. apríla 2006 sa uskutočnilo pojednávanie, sťažovateľ aj obhajca boli prítomní, bola vypočutá svedkyňa MUDr. K., pojednávanie bolo odročené na 16. máj 2006 s tým, že MUDr. K. bude vyzvaná, aby predložila záznamy o rehabilitácii poškodeného O. D., mal byť predvolaný aj znalec MUDr. K.,

- 18. apríla 2006 bola doručená zdravotná dokumentácia „pacienta O. D.“,

- 15. mája 2006 obhajca telefonicky ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní nariadenom na 16. máj 2006,

- 26. mája 2006 obhajca oznámil ukončenie práceneschopnosti,

- 21. júna 2006 sa uskutočnilo pojednávanie, sťažovateľ aj obhajca boli prítomní, bol vypočutý znalec MUDr. K., pojednávanie bolo odročené na 6. september 2006 s tým, že bude predvolaná svedkyňa MUDr. K.,

- 6. septembra 2006 sa uskutočnilo pojednávanie, sťažovateľ aj obhajca boli prítomní, bol vyhlásený rozsudok,

- 29. septembra 2006 predseda senátu požiadal o predĺženie lehoty na vypracovanie rozsudku do 19. októbra 2006, predseda okresného súdu mu udelil súhlas, rozsudok bol písomne vyhotovený 18. septembra 2006,

- 31. októbra 2006 podal sťažovateľ odvolanie,

- 7. novembra 2006 bol spis doručený krajskému súdu, kde bol zaevidovaný pod sp. zn. 2 To 35/2006,
- 9. novembra 2006 okresný súd „*doposal*“ krajskému súdu písomné dôvody odvolania doručené 27. októbra 2006,
- 27. júna 2007 sťažovateľ doručil krajskému súdu ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní nariadenom na 12. júl 2007,
- 12. júla 2007 sa uskutočnilo pojednávanie na krajskom súde, sťažovateľ ani obhajca neboli prítomní, preto bolo pojednávanie odročené na 6. september 2007,
- 6. septembra 2007 sa uskutočnilo pojednávanie, sťažovateľ aj obhajca boli prítomní, krajský súd uznesením zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil, aby ju v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol,
- 5. októbra 2007 predsedníčka senátu požiadala o predĺženie lehoty na vypracovanie rozsudku do 28. decembra 2007,
- 21. februára 2008 bol spis doručený okresnému súdu,
- 8. apríla 2008 požiadal svedok Š. P. o oslobodenie od povinnosti zúčastniť sa pojednávania z dôvodu choroby,
- 17. apríla 2008 predseda senátu požiadal svedka P., aby doručil lekárske svedectvo o tom, že nie je schopný zúčastniť sa pojednávania,
- 22. apríla 2008 sa uskutočnilo pojednávanie, sťažovateľ aj obhajca boli prítomní, pojednávanie bolo odročené na neurčito s tým, že sa do konania priberie znalecký ústav v súlade s uznesením krajského súdu a po doručení znaleckého posudku bude určený nový termín pojednávania,
- 5. septembra 2008 okresný súd uznesením sp. zn. 3 T 143/2004 pribral do konania na podanie znaleckého posudku Lekársku fakultu UPJŠ v K. (ďalej len „lekárska fakulta“) s tým, že lehotu na vypracovanie určil 60 dní,
- 20. októbra 2008 lekárska fakulta oznámila, že nemôže vypracovať posudok, pretože nemá uzavreté poistenie pre účely náhrady škody za znaleckú činnosť,
- 19. decembra 2008 okresný súd uznesením pribral do konania Ústav súdneho lekárstva Lekárskej fakulty Univerzity Komenského v B. (ďalej len „ústav“), na vypracovanie stanovil lehotu 60 dní,
- 27. mája 2009 okresný súd urgovoal ústav na vypracovanie posudku,

- 6. novembra 2009 okresný súd opätovne urgoval ústav na vypracovanie posudku,
- 17. februára 2010 okresný súd opätovne urgoval ústav na vypracovanie posudku,
- 23. júna 2010 okresný súd zo zoznamu znalcov zistil, že ústav bol 28. augusta 2009 vyčiarknutý zo zoznamu znalcov,
- 24. júna 2010 okresný súd požiadal ústav o vrátenie spisového materiálu,
- 23. júla 2010 okresný súd zisťoval existujúce pracoviská so znaleckou činnosťou,
- 12. augusta 2010 okresný súd uznesením č. k. 3 T 143/2004-382 pribral do konania na podanie znaleckého posudku I., s. r. o., B. (ďalej len „inštitút“), na vypracovanie stanovil lehotu 60 dní,
- 29. novembra 2010 okresný súd urgoval inštitút,
- 6. decembra 2010 inštitút odpovedal, že sú jedinou organizáciou zapísanou v zozname znalcov Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, ktorá reálne vykonáva kontinuálnu znaleckú činnosť v zložitých interdisciplinárnych prípadoch medicíny vrátane znaleckej činnosti pre súdy, oznámil, že znalecký posudok sú schopní vypracovať začiatkom februára 2011,
- 17. januára 2011 inštitút oznámil stav vypracovávaného znaleckého posudku, mal byť vypracovaný v plánovanom termíne začiatkom februára 2011, zároveň okresnému súdu zaslal výzvu adresovanú poškodenému z dôvodu potreby vyžiadania podkladov,
- 21. januára 2011 okresnému súdu bol doručený znalecký posudok, v ktorom sa konštatuje, že závery znalca MUDr. K. sú nesprávne, správne závery urobil znalec MUDr. K.,
- 6. decembra 2011 svedok P. ospravedlnil svoju neúčasť na pojednávaní nariadenom na 14. december 2011,
- 7. decembra 2011 obhajca aj sťažovateľ ospravedlnil neúčasť na pojednávaní nariadenom na 14. december 2011,
- 14. decembra 2011 sa uskutočnilo pojednávanie, sťažovateľ ani obhajca neboli prítomní, pojednávanie bolo odročené na 23. február 2012 s tým, že sťažovateľ aj poškodený budú predvolaní pod hrozbou poriadkovej pokuty a predvedenia, mal byť predvolaný aj MUDr. K. aj MUDr. K.,
- 23. januára 2012 MUDr. K. ospravedlnil neúčasť na pojednávaní nariadenom na 23. február 2012 z dôvodu čerpania dovolenky,

- 24. januára 2012 znalec z inštitútu MUDr. M. oznámil, že sa nebude môcť zúčastniť pojednávania, pretože čerpá dovolenku,

- 8. februára 2012 MUDr. K. oznámil, že v deň konania pojednávania má službu na pohotovosti,

- 23. februára 2012 sa uskutočnilo pojednávanie, sťažovateľ aj obhajca boli prítomní, poškodený vyčíslil výšku škody, ktorú si uplatňuje, boli vypočutí svedkovia, pojednávanie bolo odročené na neurčito,

- 10. apríla 2012 MUDr. K. ospravedlnil neúčast' na pojednávaní nariadenom na 18. apríl 2012 z dôvodu zahraničnej cesty,

- 17. apríla 2012 ospravedlnil z dôvodu práceneschopnosti neúčast' na pojednávaní MUDr. G., ktorý bol poverený inštitútom vystupovať v tejto veci,

- 18. apríla 2012 sa uskutočnilo pojednávanie, sťažovateľ ani obhajca neboli prítomní, pojednávanie bolo odročené na 28. jún 2012,

- 28. júna 2012 sa uskutočnilo pojednávanie, sťažovateľ aj obhajca boli prítomní, okresný súd návrh na dokazovanie vyšetrovacím pokusom uznesením zamietol, pojednávanie bolo odročené na 27. september 2012,

- 22. augusta 2012 MUDr. K. ospravedlnil neúčast' na pojednávaní 27. septembra 2012 z pracovných dôvodov,

- 13. septembra 2012 sudca upravil kanceláriu na zrušenie termínu pojednávania z dôvodu neúčasti MUDr. K., ktorý mal byť na pojednávaní konfrontovaný so závermi znalca MUDr. K.,

- 8. októbra 2012 bol spísaný úradný záznam o tom, že v období od 14. septembra 2012 do 6. októbra 2012 bol sudca práceneschopný,

- 15. januára 2013 bol spísaný úradný záznam o zrušení termínu pojednávania nariadeného na 24. január 2013 z dôvodu prerozdelenia pridelenej veci podľa § 51 ods. 4 písm. c) zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,

- 24. januára 2013 bolo doručené vyjadrenie obžalovaného k námietkam poškodeného,

- 29. apríla 2013 okresný súd uznesením sp. zn. 3 T 143/2004 rozhodol o priznaní odmeny znalcovi MUDr. K.,

- 29. apríla 2013 okresný súd uznesením č. k. 3 T 143/2004-565 rozhodol o priznaní odmeny inštitútu,

- 20. mája 2013 obhajca ospravedlnil neúčast' sťažovateľa na pojednávaní nariadenom na 22. máj 2013 z dôvodu jeho práceneschopnosti,

- 22. mája 2013 sa uskutočnilo pojednávanie, sťažovateľ nebol prítomný, jeho obhajca bol prítomný, pojednávanie bolo odročené na 12. august 2013.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 143/2004 dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, I. ÚS 65/04, I. ÚS 95/06, I. ÚS 132/03).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet a právoplatne nerozhodli (m. m. I. ÚS 24/03, IV. ÚS 232/03). Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že vec je skutkovo zložitá. Vo veci bolo potrebné ustanoviť viacerých znalcov. Diametrálne odlišné závery dvoch skôr vymenovaných znalcov bolo potrebné ešte následne konfrontovať so závermi inštitútu. Táto skutočnosť mala rozhodujúci vplyv na priebeh namietaného konania a jeho doterajšiu dĺžku. Z právneho hľadiska vec nemožno považovať za zložitú.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa, ktorý má v konaní postavenie obžalovaného, ústavný súd zistil, že z dôvodov na strane sťažovateľa muselo byť z osemnástich nariadených pojednávaní odročených sedem pojednávaní. Túto skutočnosť nemôže ústavný súd nezobrať do úvahy pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetnom konaní k zbytočným priet'ahom.

Z dôvodu podania odvolania sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu sa vec viac ako rok nachádzala na krajskom súde. Využitie možností daných sťažovateľovi procesnými predpismi na uplatňovanie a presadzovanie jeho práv v súdnom konaní tak spôsobilo predĺženie priebehu konania, ale nemožno ho kvalifikovať ako postup, ktorého dôsledkom sú zbytočné priet'ahy (m. m. I. ÚS 31/01).

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní a v tejto súvislosti zistil, že okresný súd spôsobil predĺženie konania predovšetkým svojou neefektívnou činnosťou.

Z prehľadu doterajšieho priebehu konania vyplýva, že okresný súd od momentu, keď mu bola doručená obžaloba (9. decembra 2004), až do prvého meritórneho rozhodnutia (6. septembra 2006) konal plynule, pojednávania nariad'oval v rýchlom slede. Od 7. novembra 2006 do 21. februára 2008 sa spis z dôvodu odvolania sťažovateľa nachádzal na krajskom súde.

Negatívnym príkladom neefektívneho postupu okresného súdu je obdobie od 22. apríla 2008 do 23. júla 2010. Počas dvadsiatichšiestich mesiacov okresný súd ustanovoval a následne urgoval na podanie znaleckého posudku znalecké organizácie, ktoré buď nespĺňali všetky podmienky na výkon znaleckej činnosti, preto ho nemohli vypracovať, alebo dokonca boli vyčiarknuté zo zoznamu znalcov. Z toho dôvodu ich okresný súd nemal vôbec menovať. Z uvedeného vyplýva, že okresný súd nielenže absolútne nedostatočne

využíval mailovú a telefonickú komunikáciu so znalcami, ktorých mienil ustanoviť, ale nekomunikoval ani so samotnými registrami súdov, ktoré zoznamy znalcov vedú, aby si vopred zistil, či daný znalec je ešte vôbec zapísaný v zozname znalcov, prípadne či spĺňa podmienky na vypracovanie znaleckého posudku v potrebnom smere. Okresný súd namiesto toho vypracovával uznesenia o ustanovovaní znalcov, doručoval ich, urgoval vypracovanie a až o 26 mesiacov zistil, že vymenovaní znalci znalecký posudok z objektívnych dôvodov vypracovať nemôžu.

Okresný súd v ďalšom období nariaďoval pojednávania v rýchlom slede, jeho postup ale sťažovala neúčast' sťažovateľa a tiež znalcov na pojednávaniach. Neúčast' znalcov však nebola svojvoľná (zahranická pracovná cesta a čerpanie dovolenky, pracovné dôvody MUDr. K., služba na pohotovosti – MUDr. K., práceneschopnosť – MUDr. G.).

Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre zdôrazňuje, že nielen nečinnosť, ale aj nesústredená a neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (napr. I. ÚS 376/06, III. ÚS 90/07, III. ÚS 109/07).

K obrane okresného súdu, podľa ktorého *„Okresný súd Komárno patrí z hľadiska nápadu vecí na jedného sudcu už dlhšiu dobu medzi preťažené súdy. Sudca Š. N. skutočne ukončil svoju aktívnu sudcovskú činnosť ku koncu roku 2010 a predmetná trestná vec bola Dodatkom č. 8 Rozvrhu práce Okresného súdu Komárno na rok 2010 zo dňa 5. 10. 2010 pridelená sudcovi JUDr. D. K. spolu s ďalšími prerozdeľovanými trestnými vecami... objektívne skutočnosti nesporne taktiež prispeli k tomu, že vec ešte nie je právoplatne skončená, ale ide o také skutočnosti, ktoré sú nepredvídateľnými okolnosťami a žiaden zákonný sudca za ne nemôže niesť žiadne následky... Procesné postupy súdu vždy smerovali a smerujú ku skončeniu veci, pričom súd prejednával a prejednáva vec priebežne, plynule rešpektuje a dodržiava procesné zákonné ustanovenia Trestného poriadku, ktoré neumožňovali s pokračovaním trestného konania po zákonom vynútených zmenách zákonných sudcov. Objektívne sú však aj príčiny dĺžky znaleckého dokazovania, pri danom stave vnútroštátnej legislatívy v tejto oblasti“*, ústavný súd uvádza, že už v jeho

predchádzajúcej judikatúre (III. ÚS 14/00) bol vyslovený právny názor, že otázky množstva vecí, personálne a organizačné problémy súdu nie sú v zásade ústavne významné pre posúdenie toho, či došlo k zbytočným prieťahom v konaní (mutatis mutandis I. ÚS 55/02, IV. ÚS 84/02). Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí, a teda vykonanie spravodlivosti bez zbytočných prieťahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania (pozri napr. I. ÚS 119/03).

Vzhľadom na konštatovanú neefektívnu činnosť okresného súdu ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom vo veci konajúceho okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 143/2004 došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd v bode 2 výroku tohto rozhodnutia prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prieťahov.

Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ sa domáhal priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 20 000 €, čo odôvodnil *„dĺžkou trestného konania a úkonmi, ktoré nesmerujú k právoplatnému ukončeniu veci“*.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie

podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti a s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa, ako aj jeho podiel na prieťahoch považuje za primerané v sume 1 000 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd o návrhu na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o náhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním advokátkou JUDr. P. R. v konaní pred ústavným súdom. Sťažovateľ ich vyčíslil sumou 275,94 € za dva úkony právnej služby. V súlade s § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov patrí sťažovateľovi náhrada trov právneho zastupovania spolu vo výške 275,94 € (2 x 130,16 €/úkon právnej služby a 7,81 € režijný paušál) a ústavný súd ich sťažovateľovi v takejto výške aj priznal.

Trovy konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku) podľa výroku rozhodnutia.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. novembra 2013